

TABOR

Leto: II.

Maribor, četrtek 7. julija 1921.

Številka: 150.

Zakonodajna skupščina.

Maribor, 6. julija 1921.

Oddahnili smo si po mučni ustavni borbi in se vrnili k rednemu zakonodajnemu delu. S sprejetjem ustave je postala naša kraljevina država v modernem smislu; določene so pravice in dolžnosti državljanov, odrejena je tudi oblast in moč vlade. Princip državnega unitarizma je zmagal in postal os, okoli katere se bo sukala naša bodoča parlamentarna politika. Ustavna revizija lahko izpremeni posamezne točke te ustave, ne more pa brez revolucije izpremeniti glavnega principa, ki na njem stoji ustava in ta princip je jedinstvo države. Nacionalna revolucija je tedaj zaključena in v njenem matinsnem okvirju lahko najdemo izhodišče vse socialne, politične, kulturne in ekonomske potrebe državljanov.

Vpili so in še vpijejo urbi et orbi, da je naša ustava reakcionarna. Politična zgodovina nam kaže, da je bila doslej vsaka ustava produkt razmer, v katerih je nastajala. Jabelko ne more roditi oranže in država, čije prebivalstvo ne stoji na višku kulturnega napredka in socialne diferenciacije, ne more ustvariti sama iz sebe najmodernejšo, do najvišje mere dovršeno ustavo. Tako ustavo bi mogel dati zgolj diktator, a to bi ne bila več ustava. — Ustavo tvorijo razne politične skupine, v katerih so takorekoč kondenzirane politične zmoglosti ljudstva, stranke, ki so v svojem delovanju več ali manj pod kontrolo volilcev ali pa celo izsejajo odvisnost od njihove povprečne politične zmoglosti. Ker naša država, ki v ustavotvorni skupščini tvori celoto in zato posebnosti nekaterih pokrajin ne morejo priti v poštev, v svojem razvoju še ni dospelo do one stopnje, na kateri stoje zrelejši, že dolgo neodvisni evropski narodi, in ker bi bilo vsako nasilno, zunanje moderniziranje samo laž pred samim seboj in pred svetom, niso mogle priti v ustavo določbe, ki jih imajo ustave nekaterih drugih narodov, na pr. ženska volilna pravica, socializacija industrije itd. S tem ni rečeno, da moramo biti v naši državi proti tem reformam. Nikakor ne. Delati moramo z vsemi sredstvi na to, da jim pripravimo pogoje. Ampak za enkrat teh pogojev ni bilo in z uvajanjem nezrelih reform bi si samo pokvarili demokratičen duh, kakor se pokvarijo prebivalci z nezrelim sadjem.

Ravno tukaj se pričenjajo za našo zakonodajno skupščino vevlačne naloge. Ustava naj nam bo ogledalo naših dosedanjih političnih zmoglosti in pred tem ogledalom izkušajmo izboljšati ono, kar je treba in kar se da izboljšati na našem narodnem organizmu.

Naša država, predvsem potrebuje zakonov, ki bodo odprli vse njene produktivne vire. To so zakoni gospodarskega značaja. Jugoslavija je agrarna država, zato njena hrbtnica je in ostane kmet. Kmetu je treba priiskovati in pomoč s pravičnim davčnim sistemom in nujno potrebnimi reformami, ki zadevajo kmeta in poljedelstvo. Borba za pravo agrarno reformo se bo tudi posledaj nadaljevala. Ustava ima določbo, da država štiti in podpira zadružništvo. Zadružništvo je v Sloveniji in v Srbiji precej razvito in ni dvoma, da se bo kmetijstvo z vso vnetostjo oprijelo te oblike narodnega gospodarstva. Kmetijska politika pa bo tem vplivnejša, čim prej se bo formirala enotna, enotna agrarna jugoslovanska stranka. Dalje se bo morala zakonodajati že v bližnjih mesecih baviti s celo

Imenovanje kraljevih namestnikov.

LDU Beograd, 5. julija. Sedaj je najaktualnejše vprašanje spopolnitev mest kraljevih namestnikov v posameznih pokrajinah. Kakor znano, so vsi predsedniki pokrajinskih vlad podali demisijo, ker ima po določenih ustave nastopiti likvidacija dosedanjih pokrajinskih uprav. Sedaj je potrebno, da se postavijo namestniki, ki bodo izvedli likvidacijo pokrajin. Glede imenovanja teh namestnikov se vrše pogajanja. Vlada se je na zadnji seji bavila s tem vprašanjem, ni

pa še storila nobenega sklepa. Verjetno je, da bosta v Sarajevu in v Splitu ostala dr. Gjurgjević in dr. Desnica, v Ljubljani pa sta kandidata za namestnika dr. Baltić in dr. Hribar. Za Zagreb se oseba namestnika še ni omenjala, govori pa se z ene strani o dr. Teodorju Bošnjaku, na drugi strani pa o Antonu pl. Mihaljeviću. Zaradi bolezni g. Pašića bodo o tem vprašanju razpravljali po njegovem ozdravljenju.

Odkritja o terorističnem odboru.

LDU Beograd, 5. julija. V preiskavi zaradi atentata proti regentu se vsak dan pojavljajo novi momenti. Smatra se, da se bo v nekaterih dneh moglo preiti na detajle. Za sedaj so še nekatere glavne črte terorističnega pokreta v naši državi neosvetljene in se zato misli, da bi bila aretacija pobeglih Stejićevih tovarišev, Marinkovića in Juha velike važnosti. Oba sta menda še isto noč, ko se je izvršil atentat, pobegnila čez severno mejo proti Dunaju. Danes se je izvedelo, da je imel Marinković v Beogradu ljubimko Elviro, s katero je, dasiravno oženjen, živel v intimnem razmerju. To je mlada ženska 25 let, velika kokota, ki jo je v vojni a. o. ministristvo za zunanje stvari porabilo na Madžarskem za protišpionažo. V času boljševiškega režima na Madžarskem je bila metresa nekega kapetana, komisarja Bele Kuna. Ko so se povrnila na Madžarsko redne razmere, je pobegnila v našo državo in živela v raznih mestih, posebno v Primorju. Ona se je spoznala z Marinkovićem in je takoj postala njegova metresa. Smatra se, da je ona nabavila Marinkoviću bombe. Odkod in kako je nabavila te bombe, je sicer še nepojasnjeno, vsekakor pa jih je Marinković dobil od nje ter jih izročil Csakiju, ki je bil glavni komunistični skladiščnik za orožje. Danes popoldne so prišli policijski agenti v njeno stanovanje. Ker pa je niso dobili doma, so izdali za njo tirnico. Njena aretacija se pričakuje nocoj. Policija dela neumorno, da aretira pobegla Marinkovića in Juha. Nocoj je bila izdana tirnica za oba in je bila nemudoma odposlana v sosednje države. V tirnici se zahteva, da se oba izročita nam. Danes so zaslišali krojača Palečka iz Novega Sada, ki je imel postati član terorističnega odbora. Pripeljali so ga v Beograd pred dvema dnevoma. Pri zaslišanju je potrdil vse, kar so doslej trdili njegovi tovariši, ki so zaprti v Beogradu. Njegova izpovedba podaja zanimive podatke glede aretiranih poslancev, o katerih je najprej izjavil, da je Nikola Kovačević bil edini za to, da se komunistične ideje izvajajo s terorjem. Ko pa je bil opoldne Paleček konfrontiran s Csakijem, se je ugotovilo, da je Kovačević v soglasju z ostalimi tremi poslanci izdelal vse načrte in naloge za teroristični odbor in v družbi četrtega narodnega poslanca, kojega ime pa se sedaj še prikriva, organiziral teroristični odbor ter ga vzdrževal do danes. Potrdil je tudi navedbo, da se

atentat izvrši v imenu vseh štirih poslancev. Danes so odvetniki dr. Grbenac (zemljoradnik), Bora Popović (republikanec) in Uglješa Jovanović (centrumaš) pregledali sklepe glede aretacije vseh treh komunističnih poslancev. Aretirani poslanci so izjavili, da sprejmejo te tri odvetnike za svoje zagovornike, od katerih bo vsak branil vse tri poslance. Tudi odvetniki so pristali na to, da prevzamejo zagovornišvo komunističnih poslancev. G. Popović je takoj po aretaciji komunističnih poslancev vložil pritožbo, katero je prinesel s seboj že spisano. V njej v glavnem poudarja formalno stran, da poslancev ni bilo treba aretirati. Zvečer ob 18.30 sta upravitelj mesta Beograda in šef policije dovolila novinarjem, da obiščejo zapore, v katerih se nahajajo komunistični poslanci z atentatorjem Stejićem in nekaterimi drugimi osebami, ki so v zvezi z atentatom. Stejić je zaprt v ozki celici, ki se nahaja v prizemlju na dvorišču in ima samo ena vrata, ki so vedno odprta in pred katerim je postavljena močno oborožena straža. Stejić je bil odet z odejo, obraz mu je bil miren, bled in kljubovalen. Njegova poza je bila, tako se je govorilo, podobna Napoleonovi. Celica Filipa Filipovića se nahaja v prvem nadstropju, je precej velika in ima električno razsvetljavo. V celici je postelja, ki jo je aretiranec dobil od doma. Filipović je čital knjigo bled in precej nervozen. Ko je zagledal novinarja, je rekel samo: "Tu blizu je Copic v svoji celici." Copicova celica je veliko manjša in ima samo majhno okence na vratih, skozi katero se je moglo videti jetnika, kako se izprekaja po sobici. Ko je slišal govorico, je samo pogledal skozi okence, potem pa je nadaljeval svoje korakanje semtertja. V ostalih celicah se nahaja veliko število drugih aretirancev. Zaradi vročine so večinoma le na pol oblečeni. Poslanec Kovačević je bil med posetom na dvorišču, kjer se je sprehal. On je v zaporu najbolj propadel. Izmed vseh treh je Copic najbolj miren, Filipović pa zelo nervozen. Danes dopoldne okoli 11. ure so prestregli čudno zemljo. Namenjena je bila enemu izmed aretirancev zaradi atentata. Spodnja stran zemlje je bila prelomljena, v njej pa je bil listek, na katerem je bilo zapisano: "Samo še danes popoldne. Mica." Misli se, da se je ta list napisal na temelju izjave, ki so jo zagovorniki dali kake-mu članu družin aretirancev.

Kongres demokratske stranke.

LDU Beograd, 5. julija. Sredi avgusta bo v Beogradu kongres demokratske stranke, na katerem bodo razpravljali o izpremembi in popolnitvi pravil stranke. Revizija programa se bo vršila v glavnem v tem, da se v demokratski program sprejmejo nekatere točke, ki se nahajajo v zemljoradniškem programu.

Razkol med komunisti.

LDU Beograd, 5. julija. Glasom tukajšnjih listov se govori mnogo o razkolu v komunističnem klubu, povzročenem povodom atentata. Klub se bo menda razdelil v teroristično levico in zmerno desnico. Komunisti so izdali razglas, v katerem dementirajo vse vesti o razkolu, vendar pa tukajšnji listi tudi po tem dementiju trdovratno trdijo, da bo prišlo do razkola. Velika se menda pripravi zmeram.

vrsto zakonov, ki se tičejo naše industrije in trgovine, katere razvoj je treba pospeševati paralelno z agrarnim, da bomo pokrili vsaj največji del domače potrebe. Potrebno bo, da parlament podvrže temeljiti reviziji naše carinske zakone, ki so še precej v duhu predpotopne dobe.

Socialna zakonodaja bo morala važna naloga naših parlamentarcev. Za to je treba širokega razumevanja sodobnega sveta, ki z neizprosno silo hiti nasproti socializaciji produktivnih sredstev in kateri bomo morali tudi mi smoteno in previdno pripravljati tla. Izvesti to nalogo pomeni prenoviti naše stranke na zunaj in na znotraj, prežeti jih z nepotvorbno demokracijo in pravim naprednim duhom. Razni Ismeri begi, Serifi in drugi podobni »parlamentarci« ne bodo mogli in smeli biti coklja, ki bi se obesila na naš napredek in potiskala kazalce na uri časa nazaj.

Na kulturnem polju nas čaka istotako vsa polna dela. Tu kakor tam si bo lahko parlament pridobil mnogo zaslug, dasiravno ne bo gonilna sila birokratski aparat, temveč privatna inicijativa in smoteno delo organizacij. V razmerju z finančno močjo države bo treba postaviti nove sole in v bodočo generacijo odpraviti milijone analfabetov, ki ovirajo razmah naših kulturnih sil. Vse to pa je v zvezi z gospodarskimi in socialnimi reformami, zakaj izžetemu, obubožanemu kmetu in zatiranemu proletarcu ne bo kultura prijateljica, temveč breme, kateremu ne bo priznal njegove resnične vrednosti.

Nujno potrebujemo tudi zdravstvene zakone in državno pomoč pri ustanovitvi raznih ambulatorijev in zavodov, da preprečimo nenavadno visoko umrljivost v naši zdravni in lepi deželi.

Vsem tem prenosom gremo nasproti, če smo zmogni dvigniti in poravnati naše parlamentarne in politične metode sploh. S tako politiko, kakršno smo gojili doslej tako v zbornici kakor v časopisju in javnem življenju, nismo dokazali niti sebi niti svetu, da smo res napreden narod, ki stremi vedno višje in višje. Niso centralizem in avtonomija, monarhija in republika jedro našega življenja. To so zgolj zunanje oblike, ki se nekoliko vtisnejo v jedro, ne morejo pa ga prodreti in mu dati smer. Drevo ne raste od zunaj na znotraj, temveč od znotraj nazven. Ne oblika, temveč vsebina nam bodi prvo. In o vsebini odločujejo vse drugi činitelji, kakor so oni, katere so naši politiki doslej stavili v ospredje.

Ali bo v zakonodaji mlade Jugoslavije utihnila vsaj polovica demagogov? Se li bo vsaj na eni strani našega neba zjasnilo? Bomo ostali še dalje pri besednem boju, ali pa se bomo v bodoče srečevali v medsebojni tekmi za napredek ljudstva in blagor naše ustavne, jedinstvene države?

I—us.

Čehi in Poljaki.

Izgleda, da se bo duhovitemu in agilnemu češkoslov. ministru zunanjih zadev dr. Benešu posrečilo doseči nov dalekosežen uspeh, ki ne bo samo velik plus za konsolidacijo Srednje Evrope, temveč bo hkrati znatnega pomena za realno zblizanje med slovanskimi narodi, ki utegne v daljni bodočnosti privedi do vzajemne politike vseh Slovanov proti Germanom in Latincem. Ta Benešov uspeh bo izboljšanje razmerja med češkoslov. in Poljaki, kateri sta najmanj uspešna država na

vladali precej napeti in neodkritosrčni odnosi. Predvsem so bile politične tradicije Poljakov in Čehov precej divergentne; po osvobojenju obeh narodov so se pojavili tudi resni obmejni spori na tješinskem ozemlju, ki so jih pretiravali tako na poljski kakor na češki strani. Vazno je bilo vprašanje Rusije in Ukrajine. Prva češka vlada, kateri je stal na čelu znani rusofil dr. Kramar, je dala jasen izraz svoji ruski orientaciji in si ni mogla ne glede na obmejne spore pridobiti simpatij na poljski strani.

Tudi poznejše vlade niso storile ničesar, kar bi ublažilo poljske predsodke proti Čehom, zlasti ker se je medtem dru. Beneš posrečilo doseči kompromisno rešitev tješinskega vprašanja, ki sicer ni zadovoljila niti Poljakov niti Čehov, ki je pa bila za realnega politika v danih razmerah edin pameten izhod. Poljaki ki so z gotovostjo računali na ves Tješin, so bili takrat ogorčeni nad dr. Benešem in mu očitali, da je mešetaril za Tješin samo iz mrzlnje do Poljakov. Vse to in še drugi vplivi so ustvarili na obeh straneh nerazpoloženje, dasiravno so Čehi še vedno kazali največ treznosti in pripravljenosti za sporazum. Poljsko nervoznost je pač opravičevala težka skrb za usodo države, saj je imela mlada republika dva močna sovražnika: Ruso in Nemec, povrh pa še na vsakem delu meje številne zapletljive in prepire. Lansko leto in vse do zadnjega časa so poljski listi prinašali o Češkoslovaški tendenciozno zavita poročila, ki niso zaostajala za nemškimi tendencami. Poljska je očitno kokečirala z Madžarsko; v Krakovem se je še nedavno proglasila samostojna slovaška republika in javnost je dajala temu separatističnemu gibanju vso podporo. V tej nasičeni atmosferi je bilo pač mnogo bacilov vojne psihoze, mnogo predsodkov vsled nesporazumljenja, vpliv tuje politike in nekaj prastare, menda neozdravljive slovanške nesloge. Toda interesi realne politike so si pridobivali vedno več moči in sedaj izgleda, da je njihova zmaga gotova. Poljska je predvsem prisiljena, kakor je dobro povedal sedanji zunanji minister Skormund v svoji prvi izjavi, da zavzame jasno stališče nasproti Mali antanti, ki postaja vedno močnejši političen faktor in ki z njim že računa tudi ves zapadni politični svet. Nasprotno pa Mala antanta — v očigled sporazumu z Madžarsko — ne more prezreti Poljske in je v njenem lastnem interesu, da si jo pridobi. — Poljska, obdana okrog in okrog od sovražnikov, ne more odbiti nobene roke, ki se ji ponudi. Izgleda, da je led že prebit in da se pripravlja temeljita revizija poljske zunanje politike. Skormund je poslal ob svojem nastopu dru. Benešu prirčen pozdrav in istočasno so pričeli poljski listi pripravljati jav-

S Sokoli v Osijek.

Razvitje prapora našega jezdnega odseka je zbralo cvet mariborskega Sokolstva v veliki dvorani Narodnega doma neposredno pred odhodom našega vlaka. Ves sijaj te prireditve nam je bil še pred očmi in domoljubne prisrčne besede pukovnika Stevanovića in njegove ljubke hčerke Danice so še odmevale v naših srcih, ko smo korakali z godbo na čelu v spremstvu našega in velike množice občinstva na kolodvor. Maribor nam je priredil prirčno odhodnico. Ko se je vlak začel ob zvokih sokolske koračnice premikati, nam je tisočglava množica vzklikala prirčno slovo. To je seveda dobro razpoloženje izletnikov le še pomnožilo, tako da nihče ni mislil na spanje. Pri vstopu celjske župe se je pokazalo, da so se Mariborčani malo preveč razprostrli, toda rešilo se je to stanovanjsko vprašanje na prav bratski način in so se pripadniki obeh žup pomešali med seboj in složno potovali naprej. V Zidanjem mostu smo bili priključeni ljubljanskemu zletnemu vlaku in smo dospeli s precejšno zamudo jutraj v Zagreb, ki je pa še spal. Voznja do Siska ni nudila nič zanimivega, za nas je bilo to nepregledna polja pšenice, korenje in krompirja prenočnice. Za Siskom smo zapazili ob Savi sledovce

nost na potrebo češko-poljskega zblizanja. Poljska vlada je že podala izjavo, da nasprotuje slovaški separatistični republik. Vse to so znamenja napredujoče konsolidacije v Srednji Evropi, ki ne bodo imela zgolj političnih, marveč tudi ekonomske in kulturne posledice.

Dr. Beneš je te dni v intervjuu z urednikom lista »Kurier Warszawski« preciziral svoje stališče nasproti Poljski in Poljakom. Prinašamo najzanimivejši odlomek:

Če vi menite, da smo mi nepopravljivi rusofili in da celo sedaj, ko Rusija ne prihaja v poštev, proti vam intrigiramo, tedaj se zelo motite. Smed vami ljudje, kateri bi radi to nevarnost odvrnili na ta način, da bi dobila Poljska skupne meje z Madžarsko. — Povejte v Varšavi, da so pri nas rusofili in da se tudi jaz štejem v njihove vrste in da se mi vsi imenujemo slovanofili. Pri tem pa vedno zastopam stališče, da so nam od Slovanov Poljaki najbližji tako geografično in jezikovno, kakor kulturno in tradicijsko, in da slovanofilstvo, če ima ta beseda sploh kakšen pomen, ne obstoja v tem, da se bomo mi v slučaju konflikta med Poljsko in Rusijo postavili na eno ali drugo stran. Spor med Poljsko in Rusijo ter Ukrajino ni še noben spor med Poljsko in Češkoslovaško. Vaše razmerje glede Vzhodne Galicije je predvsem Vaša zadeva. Imam o tem svoje mnenje in če me bo kdo vprašal o njem, mu odgovorim tisto, kar mislim o Dalmaciji. Gre tedaj za sporazumen in pravičen mir med vsemi, radi tega se ne smemo brez nadaljnjega vtikati v te zadeve in probleme, ki so itak dovolj težki, še bolj otežkočiti, namesto da jih poenostavimo. Minister je končal: Te dni bom imel sestanek z Banfyjem, upam, da bo mogoč pošten sporazum glede našega sosedstva. V tem slučaju bi nastala originalna situacija: Češkoslovaška bi se sporazumela z Rumunijo in Jugoslavijo, celo z Madžarsko. Spričo tega bi bilo nemogoče, da bi se s Poljsko ne sporazumeli jasno, precizno in definitivno, da hočemo biti res dobri prijatelji.

Beneševa izjava kaže vse težkoče slovanškega sporazuma. Če se bo Poljska zblizala s Češkoslovaško, tedaj utegne imeti dr. Beneš v bodočnosti novo važno nalogo: zblizati Poljake z Rusi. To je najtežji problem, zakaj rusko vprašanje je vprašanje cele Evrope.

Notranja in zunanja politika.

* Komunisti — anarhisti. Naša vlada namerava, kakor poročajo iz Beograda, podvzeti s češkoslovaško, romunsko in avstrijsko skupno akcijo proti komunistom in skleniti slično konvencijo,

so bili savski bregovi hudo poplavljeni, še sedaj so stala cela močvirja na poljih. Od Siska naprej se je zdelo pokrajina silno malo obljudena. Mi, ki smo vajeni videti bele cerkvice na holmeih, vaši in hiše po kratkih presledkih, ali vsaj kozolce na polju, smo se zavzeli, ko daleč okrog ni bilo videti nobenega človeškega stanovanja in na prostiranih poljih žive duše. Ako je tudi bila nedelja, tako prazno pri nas ni. Tudi je kazal že prezreli ječmen na polju in nepokošena, že skoraj rumena trava, da očitno primanjkuje delavskih moči, in je bil naš utis, da Slavonija še dolgo ni dovolj obljudena in bi imela še mnogo prostora za naseljevanje. Videli smo na treh postajah hrastova debla v taki množini, taki velikosti in debelosti, kakor jih pač pri nas ni; videli pa smo tudi ob železnici hrastov gozd, v katerem je stalo mnogo že na pol suhih dreves, ki jih bi bil pri nas lastnik podržal že davno. Nova je bila za nas slika prave pustinja z vodnjaki, nepreglednimi čredami goveje živine in ovac. Slika je bila lepa, toda način iskoriščanja zemlje je pač le posledica pomanjkanja ljudi. V Bosanskem Brodu, ki veže Bosno s Hrvatsko, smo našli na ondodnem majhnem kolodvoru kot železniškega uradnika brata Kranjca iz Sv. Barbare, ki nas je bil močno vesel. Tam smo videli zonet

kakor že obstoja med kulturnimi državami proti anarhistom. Sedaj, ko Trockij v družbi raznih Azijatov in njim po duhu sorodnih ljudi proglašja, da je Evropa zrela za tako revolucijo, kakor obstoja v Rusiji in ki se ne razlikuje mnogo od despotizma kakega Akbara ali Karla Velikega, je ta akcija prav umestna. Čas je že, da se ljudje z normalnimi živci in z izvestno mero poštenosti postavijo odločno proti fanatizmu terorizma, čijih ideal je bomba in vislice. Zastonj nam bodo ti izvrški pridigali o buržuaziji in kapitalizmu z zvezi s terorizmom anarhistične manjšine. Z buržuazijo bo obračunala višja kultura delavstva in kmetov, kapitalizem pa bo izginil, ko ga bo nadomestil drugi boljši sistem. Pri tem pa ne smejo propasti vse kulturne in gospodarske vrednote in vse, kar je bilo doslej zdravega v človečanstvu. Mi smo zreli za večjo svobodo, kakor je današnja, ne pa za diktaturo ljudi, katere samo vojna psihoza varuje pred norišnico in ječami.

* Konferenca nasledstvenih držav, ki bi se imela že 15. julija vršiti v Portorose, je odgodeña na predlog angleške vlade na prve dni septembra. Anglija je sedaj v skrbeh za vzhod in ne pripisuje srednje-evropskim vprašanjem posebne nujnosti.

* Regent Aleksander je preko Ljubljane odpotoval v inozemstvo, kjer ostane več tednov. Separatisti trde, da odpotuje radi tega, ker ni zadovoljen z ustavo. Ti ljudje, ki hočejo biti vzor modernih parlamentarcev, hočejo že krono zaplesti v našo dnevno politiko.

* Pastirski list. Kakor smo že javili, so izdale jugoslovenske školje skupen pastirski list proti Sokolstvu. Sokolstvo je v očeh cerkvenih knezov proticerkvena in brezverska organizacija. Vzrok: Sokoli smatrajo, da je vera zasebna stvar. Včasih je nekdo napisal, da se mora Sokol boriti za narodno cerkev in podobno, a ta nekdo je bil toliko upravičen govoriti v imenu vodstva organizacija, kakor koprivniški župnik Zagorac v imenu papeške kurije. Sicer pa so taki pastirski listi brez vsakega vpliva. V Osijeku je bila istočasno silajna manifestacija sokolske ideje in nikjer ni bilo videti, da bi se Sokolstvo pokazalo sovražno veri in cerkvi. So pa v njegovih vrstah ljudje različnih nazorov. Sokolstvo združuje katoliške in pravoslavne Jugoslovane. Če hočejo katoliški školje katolike sfanatizirati, tedaj jih morajo tudi pravoslavni. Tako se bi v vseh skupnih organizacijah vneli konfesionelni boji, ki bi jih razrušili in navsezadnje bi tudi država prišla na kant. Toda te nevarnosti ni. V prejšnjih stoletjih je bila gibalna sila verski fanatizem, potem eno stoletje nacionalni in sedaj bo najbrž socialni (razredni). Konfesionelne boje bodo težko vzbudili, zlasti ker jih pravoslavna hijerarhija na mara. Če so cerkve po svoji naravi intolerantne med seboj, čemu

goriče in zidanice, spominjajoče nas domačega kraja. Čim bolj smo se približevali Osijeku, tem bolj nas je občinstvo na kolodvorih pozdravljalo. — Na neki postaji pred Bosanskim Brodom smo bili priča skrajne brezbriznosti železniškega obojja, ki je na Hrvatskem prožeto komunističnega duha. Vstopale so v vlak ondodne Sokolice s prtljago, in niti polovica se ni bila vstopila, nekatere so bile ravno na stopnicah, ko je dal uradnik znamenje za odhod, vlak se je začel premikati in je bila opasnost velika, da pridejo pod kolesa. Med našimi Sokoli so bili železniški uradniki, ki so zavrteli zavornice na vagonih, tako, da je bil vlakovodja opozorjen in je na naše vzklike ustavil pravočasno vlak. Le ta zelo spretni in nagli nastop naših železničarjev je preprečil nesrečo, železniškemu obojju na postaji se je pa povedalo prav jasno, kar mu je za to brezbriznost šlo. Omenjam še, da smo bili vsi preskrbljeni za pot s hrano, kajti med potom je ne bi bili dobili. Naš Sokol, ki je imel tudi seboj vojaške 45. pešpuka, ki se vadijo po sokolski metodi po našem voditelju, je imel seboj tudi kavo in sladkor in je delil celo pot toplo črno in belo kavo in se je ta organizacija obnesla prav dobro.

Z veliko zamudo smo dospeli šele proti 22. uri v Osijek. Že ko smo prid

bi morale biti organizacije, ki imajo druge, postranske cilje? Zdi se nam da bo ta pastirski list tako malo učinkoval, kakor ljubljanska »Ajmo mi Sokoli!«. Ljudje, ki so v sokolskih vrstah, že vedo razlikovati vero in politiko; fanatiki pa se bodo temu še privadili. Skofje so nekoč izdajali pastirske liste proti znanosti, plinu, modi, modernizmu itd. itd. Po svet je šel naprej in kar je bilo zdravega, se je ohranilo. Zastonj je boj proti razvoju.

* Grčija, antanta in Angorska Turčija. Kakor znano, je grška vlada odklonila posredovalni predlog antante, ki je šel za tem, da se konča krvavi spor med Grčijo in Angorsko Turčijo in reši končno veljavno vprašanje maloazijske obale. Grška vlada se je sklicevala na to, da bi njen umik pomenil vojaško kapitulacijo, ki bi zapustila dalekosežne posledice. Antanta pa skuša vkljub tej odklonitvi posredovati. Osobito se peča s to misijo angleška diplomacija. Naravno je, da gre pri tem Angliji predvsem za njene lastne interese, zlasti za izvršitev pogodbe z Bekir-Samibegom ter za razne koncesije angleški trgovini. Antanti gre v celoti za to, da se izvede sevreska mirovna pogodba in da Kemalova Turčija prevzame vsaj glavne obveznosti stare Turčije, ki je na zagoneten način izginila pred podpisom sevreske pogodbe. Boji med grškimi in kemalističnimi četami se tedaj nadaljujejo in sicer, kakor izgleda po vseh poročilih, v korist Turkov. Na Grškem povzroča ta situacija zelo mučen utis, saj je vendar antanta zmagala v Levantu z grško pomočjo, katere sedaj ne priznava. Radi tega se na Grškem opaža močno gibanje proti kralju Konstantinu, katerega smatrajo za glavno oviro, da antanta ne podpre grške akcije v Mali Aziji. Izgleda pa, da antanta ne vidi težišče vprašanja v Atenah, marveč v Angori. Zato so dospeli h Kemalovi vladi zastopniki evropskih velesil s namenom, da se pogajajo. Tako bo antanta tudi na zunan priznala angorsko Turčijo in sklenila žnjo pogodbo račun Grkov, ki jih bo morda polom na fronti in kriza v spravi pred prepad.

Zanimivosti.

Haremska jetnica. Gotovo vsakdo čital kak haremski roman, opisoval ugrabljenje kristjanke, kat. so potem mohamedanski mogotci zapeli svojim ženam v harem. Toda pomagaj vse to, ker le malokdo verjame takim romanom, oziroma, da se je to o čemer roman pripoveduje, tudi resnično dogodilo. Te dni pa so prinisale londonske »Times« poročilo o takem dogodku, katerega je spisala lastnoročna žena, ki je sama doživela to zgodbo. Ta žena je Angležinja, go. Buchanan. O priliki zadnje ustaje Arabcev v Mezopotamiji, o kateri smo poročali tudi našem listu, so Arabci osvojili tudi ne

drali na kolodvor, smo videli velikaško stavbo eukrarne in toliko hiš, cest, da smo morali korenito revidirati naše pričakovanje, videti majhno in natno pokrajinsko mesto. Sprejem je vršil radi pomanjkanja prostora na kolodvoru šele pred kolodvorom, in bil nad vse prisrčen. Množica je stala od kolodvora naprej do sredi mesta, gostem špalirju in nas je pozdravil z navdušenjem. V splošnem je organizacija glede prehrane in nastanitve funkcionirala, akoravno so se pokazali tudi nedostatki. V pogovoru s starostom Osiješkega Sokola smo doznali, da se jim je godilo kakor prejšlo nam v Mariboru; med mnogimi, ki so požrtvovalno izvrševali svoje dolžne naloge, so bili tudi nezanesljivi, so v zelo hitem hipu odpovedali. Zlet daleč dobro priliko spoznavanja vrednosti vsakega posameznega delavca. V skupnih precej oddaljenih delavcih je bila žal poslana le na gnila slama, ki prenočišča ravno napravila udobna. A vse te naprile niso bile v stanu omajati dobre volje Sokolov in Sokolic, ki so po zelo velikem spanju sveži in veseli nastopili že ob 6. uri jutraj na telovadnico tekmo.

(Konec prija)

Angleško naselbino, ki se je nahajala nekaj kilometrov severno Bagdada in v kateri je bilo naseljenih poleg 50 mož kolonijalnih čet tudi nekaj častnikov in drugih Angležev, med njimi tudi zakonika Buchanan. Vojaki so ostali mrtvi na bojišču, štiri Angleže, gospoda Buchanan in gospo pa so Arabci odvedli tivo. Gospa Buchanan je prišla v eika Mažida, ki ji je potom ne-arabskega mladeniča, ki je razumel ko, naznanil, da pride v njegov, kar se je tudi res zgodilo. Sedaj e ga Buchanan svoje življenje v u tega šeka, njena sodba o ha-pa utegne vzeti marsikomu lepo jo o tem skrivnostnem mestu nedanskih hiš. Ga. Buchanan da je bil ta harem prava smrdljiva, v kateri je živel pod nadzorom slepe šekove žene nekaj h in oolanih žensk z otroci, ki samo dolgočasile in pušile. An-a je morala pretrpeti v harem u nuke in bi bila podlegla, da niso zopet osvojili Angleži ter jo odili, kakor tudi častnike in nje-oproga.

Dnevna kronika.

Maribor, 6. julija.

Predavanja v političnem klubu
Politični klub JDS je priredil na h dveh sestankih dve zanimivi anji: o zgodovini agrarne reforme azmerju pravega demokratizma do izma. Obe predavanji je imel prof ter vzbudil s svojimi izjavami uno zanimanje in obširno debato. Zeleti je, da bi se taki diskusijski večeri tedno vršili in da bi se oglašili predavatelji z zanimivimi snovmi.

Politični klub JDS ima svoj prihodnji sestanek v soboto, dne 9. jul. ob 20. uri v gostilni „Maribor“. Na dnevnem redu je pogovor o podrobnih organizaciji in je potreba, da se vsi člani polnoštevilno udeležijo sestanka.

Klerikalne intrige. Ko so bili klerikalci na vladi, so skušali vsa mesta zasesti s svojimi ljudmi, odstavili so mnogo gerentov v čisto naprednih občinah ter jih nadomestili s svojimi klerikalnimi privrženci. Tako so storili tudi v Zrkovcih pri Mariboru. Odstavili so naprednjaka g. Sela ter postavili za gerenta znanega klerikalca Rebernika, ki je bil nedavno dvakrat obsojen pred tukajšnjim sodiščem, kar nam dovolj jasno izpričuje, kako je gerentoval. Volitve pa so potekle s to klerikalno vlado v Zrkovcih ter postavile na površje napreden odbor ter naprednega župana. Toda oni, ki se tako potegujejo za svobodo ljudske volje, skušajo sedaj na vse mogoče načine preprečiti in ako to ni mogoče, vsaj za potrditev volitev, oziroma župana.

So proti njemu tožbo radi neke ke parcele, ki mu je bila prodana 4. Razprava se je vršila 2. t. m., a je za tožitelja negativno. Cukla klerikalci še ne mislijo mi-pa nas ne straši, ker dosegli do ničesar.

Stanovanjska komisija v Mariboru je v smislu nove naredbe z danajam dnem razpuščena, kakor je bila pred 4 dnevi ljubljanska ter se ustanovi mesto nje državni urad s stalno nameščenim voditeljem. Izvršilna stanovanjska naredba deželne vlade je dovršena in se na njeni podlagi izvrši konstitucija novega sosveta v najkrajšem času.

Električni stroj za odpiranje pisem. Na to idejo so prišli seveda v Ameriki, deželi iznajdb. Pri tem upajo, da prihranijo na denarju, času, delu in izpolljivosti. Iznajden stroj odpre mehančno v minuti 300 pisem. Dva noža, ki se potom električne naprave premičeta, prerežeta pisma na robu. Te stroje bodo v prvi vrsti upotreabili v bankah in velikih podjetjih, koder so bili dosedaj za odpiranje pisem nastavljeni posebni uslužbenci.

Naša kopališča. Beograjska „Politika“ prinaša sledeč značilen dopis: „V vseh slovenskih kopališčih in letoviščih so narasle cene in sicer precej visoko. Dvigale so se cene stanovanju, hrani in zdraviliški taksi. Temu pa ni krivo listo, kar ste omenili pred par dnevi v „Politiki“: ker se vsi gostilničarski kongresi vrše v Beogradu in gostilničarji sled tega uveljavijo doma in tujake ce-

ne, marveč je vzrok — tako mi zatrjujejo vsi — ker v teh krajih splošno mislijo, da Srbijanci malo gledajo na cene in plačajo vse, kar se zahteva. Moj zdravnik mi je pripovedoval, da so mu tako rekli celo pri ljubljanski vladi, ko so letos določali takse. A glavno publiko povsod tukaj pričakujejo iz Srbije.

Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se prične šolsko leto 1921-22 dne 16. septembra t. l. Šola je dvoletna. Ž njo je v zvezi internat za gojence. Zavod ima med drugim namen, da izobrazuje kmetijske sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, na lastnem kmetijskem gospodarstvu. Kolekzovane prošnje (kolek 26 K) za sprejem je pošiljati ravnateljstvu drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 31. julija t. l.; prošnji se morajo priložiti: krstni list, domovnica, odpustnica odnosno zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, spričevalo o navedenosti pri onih prošilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kakke druge šole, izjava staršev odnosno varuha, s katero se ti zavezujejo plačevati stroške šolanja, končno obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na državni ali kak drug stipendij iz javnih sredstev, da bo njihov sin ali varovalec ostal pozneje na domačem domu, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejeto zneske podpora iz javnih sredstev. Za sprejem je potrebna starost najmanj dovršenih 16 let ter z dobrim vspehom dovršena najmanj ljudska šola. Sprejemali se bodo tedaj le pridni, dovolj nadarjeni kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). — O sprejemu v šolo odloča končno vspeh sprejemnega izpita iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni samo absolventi meščanske ali kakke nižje srednje šole. Oskrbovalnica znaša do preklica mesečno 125 dinarjev in se ima vplačati vnaprej v dveh enakih polletnih obrokih. Učenci iz drugih pokrajin izven Slovenije morajo plačati šolnino letnih 125 dinarjev vnaprej. Sinovom ubožnih posestnikov se morajo dovoliti popolnoma ali do polovice državna prosta mesta. V tem slučaju je treba podpreti prošnjo z uradno potrjenim ubožnim spričevalom. Vsa podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Odborova seja CMD. Moška in ženska podružnica CMD ima v sredo, dne 6. julija 1921 ob 20. uri odborovo sejo. Na dnevnem redu je obračun cvetličnega dneva.

Ruška koč. Na Vidov dan se je zbralo v Ruški koči veliko število veselih turistov, ki so proslavili pomembni dan ter sprejete uslave z velikanskim kresom. Zraven tega pa so nabrali tudi za Ruško koč 288 K, za kar se jim Podravska podružnica slov. plan. društva najiskrenejše zahvaljuje.

Amor in Merkur. Kdo pomaga v toliko slučajih Amorjevi pušici, da zadene v tarčo? — Poštarček! Kdo podpre Merkurjeve peroti v njegovem poletu? — Zopet poštarček! Torej, kdor hoče videti vse te Amorjeve in Merkurjeve pomagace, kako se bodo vrteli, naj pride v nedeljo, dne 10. t. m. ob 16. uri na vrtno veselico v Gambirnovi restavraciji. Predprodaja vstopnic pri vseh pismonoših, vstopnina 3 din. za osebo, otroci v spremstvu staršev so vstopnine prosti.

Izgubljeno. Miroslav Knuplež iz Radvanja je izgubil črno listino s 1060 kronami. — Julijana Avšič, stanujoča na Meljski cesti št. 23 je izgubila na Glavnem trgu ročno torbico, v kateri se je nahajalo 2000 K.

Zglasitev pri policiji. Kr. pol. komisariat nam sporoča: Vse one stranke, podnajemniki itd. katere so se po 15. novembru 1920 v Mariboru preselile, ali stanovanje zamenjale ali se na novo naselile, se pozivljajo, da se najkasneje do 20. julija t. l. prijavijo v zglasilnem uradu kr. policijskega komisarijata v Mariboru. Za one stranke pa, katere so se po zgoraj navedenem dnevu iz Maribora odselile, imajo to prijavit hišni lastniki ali njih namestniki. Proti strankam, hišnim gospodarjem, ozir. njih namestni-

kom, kateri se do 20. julija t. l. temu pozivu ne bi odzvali, se bode uvedlo radi prestopka po § 320 k. z. kazensko postopanje.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru pozivlja svoje članstvo da se priključi (z družinami) izletu ljubljanskih trgovcev na Falo in v Ruše v nedeljo dne 10. julija t. l. Odhod ob 5 uri zjutraj z gl. kol. do postaje St. Lovrenc od tod nazaj čez Jodl v Falo in ozled elektrarne. Ob pol 12. uri dohod v Ruše, tam ogled tovarne za dušik, nakar je ob 1 uri skupen obed pri Muleju. Povratek v Maribor z večernim vlakom. Vsi, ki se tega izleta udeležijo, naj se prijavijo glede obeda do petka opoldan v pisarni trgovskega gremija.

Državna posredovalnica za delo, podružnica Maribor sporoča, da se je v času od 1. januarja do 30. junija 1921 poslužilo zavoda 5898 strank, in sicer 2816 delodajalcev in 3082 delojemalcev. V teh 6 mesecih je bilo posredovanih (nakazanih) 1136 služb. Državna posredovalnica posreduje delo in službe vsake vrste brezplačno v vse kraje naše države. Posreduje delo tudi večjim skupinam zidarskih, tesarskih, gozdniških, poljskih in drugih delavcev in nakazuje služkinjam in poslom sploh dobra mesta pri uglednih družinah po celi državi.

V nedeljo zopet v Pesnico. Hudomučno poletno vreme je pretečeno nedeljo pokvarilo vse načrte vrlih rodoljubov v naši obmejni Pesnici in preprečilo poset mnogih Mariborčanov, ki so se odpravljali na veselico v Pesnici. Ker pa naši Pesničani niso pesimisti, niti glede vremena in ne glede zamenjanja Mariborčanov za Pesnico in prireditve obmejnih Slovencev, bodo v nedeljo 10. t. m. ponovili svojo prireditve, na kateri nastopijo naše sokolske in pevske organizacije iz Jarenine, Sv. Jakoba in iz drugih obmejnih krajev. Pričakujemo tedaj, da jih ne bo pustil na cedilu ne vremenski vladar ne rodoljubni mariborski svet. Zato v nedeljo vsi v idilično Pesnico!

Novoizvoljeni nadredni občinski odborniki v Zrkovcih so darovali za Jugoslovensko Matico 100 K.

Dr. Korošec slovenskim županom. V imenih SLS je dr. Korošec sporočil županom in odbornikom svoje stranke, naj v svojih sejah, ki jih skličejo na poziv predsednika deželne vlade, sklenejo, da priznajo zakonitost ustave, ostalim vabilom pa da se ne morejo odzvati. Dr. Korošec hoče vprizoriti tiho demonstracijo proti ustavi, ker ni država urejena po njegovem. Politika, ki je po ceni.

Mariborska porota.

Maribor, 2. julija.

Vlom v Worschetovo trgovino.

V aprilu so neznani storilci vlomili v trgovino g. Worscheta v Gosposki ul. in ukradli svile in svilnatih robcev v vrednosti nad 100.000 K. A že čez par dni se je posrečilo policiji prijeti vlomilce, razen glavnega, nekega Abranškega, ki je neznano kam pobegnil. Josip Kovačič

je pomagal Abranšku nositi ukradeno svilo iz trgovine, Adolf Steinbach je napravil ključ k vratom skladišča trdke Melistroja iz veže v Jenkovi ulici, odkoder sta potem Kovačič in Abranšek vlomila lesena vrata med Melistrojinim skladiščem in Worschetovo trgovino. J. Jodl pa je v sporazumu z Abranškom Steinbacha prigovarjal k zločinu. Nekaj robcev, ki jih je Abranšek prodajal po mestu, se je našlo, tako, da znaša škoda še okrog 54.000 K. Obsojeni so bili vsi trije na 18 mesecev težke, poostrene ječe.

Drzna tatvina.

Neko noč lanskega oktobra vzbudi posestnika Himmelreicha v Radencih peket konja. Hiti v svoj hlev in vidi, da mu je ukradena kobila. V vsej naglici vzbudi ljudi in orožnike po vasi, sam pa jo maha proti Muri. Tam zapazi neznanca, 20 letnega Leopolda Konečnika, ki kliče voznika. Prav drastično pripoveduje, kako se je spustil z njim v razgovor. Ko mu pa končno reče neznanec, da njega ne zebe, pač pa konja, ki ga ima privezanega v gozdu, je tata zgrabil. Porotniki so vprašanje potrdili. Kazen 1 leto težke, poostrene ječe.

Morilec Maček pred sodiščem.

Anton Maček je 1. 1919 v St. Ilju na zverinski način umoril neko ženo. Obsojen je bil od diviz. sodišča na smrt na vešalih, a pomiloščec na 20 letno težko ječo. Ob prevzemu so ga iz Möllersdorfa, kjer je kazen odsluževal, spustili in odslej se je klatil po svetu in bil parkrat radi tatvine tudi že kaznovan. Pred kratkim je dobil 18 letnega Feliksa Senekoviča, mladega pijanca in klativiteza. Začela sta s tatvino na debelo. Ukradla sta nešteto stvari iz skladišča Kmetijske zadruge v Račjem, Ivanu Gradišniku v Trčovi, Ivanu Vidmarju v Framu, Mariji Kolarčevi v Ciglenicah, kradla kolesa itd. Porotniki so vsa vprašanja potrdili. Morilec Maček je bil obsojen na 7 let, Senekovič pa na 18 mesecev težke ječe. Čudno je, da niso Mačka tu zaprli, ko se jeendar umor zgodil pri nas.

S tem se je nehalo porotno zasedanje, ki je trajalo, kot še nobeno doslej, 3 tedne. Odslej nastopijo zopet normalne razmere, ker je postalo porotno sodišče pristojno še le pri zadevah, kojih vrednost znaša nad 40.000 K, medtem ko je doslej bilo pristojno za nad 4000 K.

Sport.

Viktorija, Zagreb: Ilirija, Ljubljana 2:1. „Ilirija“ je bila porazena kar priča o slabi formi in nazadovanju ljubljanske „Ilirije“.

Prvenstvene tekme v Ljubljani dne 3. t. m.: Sparta: Jadran 1:0, Primorje: Akademiki 6:0, Hermes rez.: Jadran rez. 3:0.

Reprezentančno tekmo med Zagrebom in Bačko je dobil Zagreb 4:1.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Umrli nam je danes v Ljubljani naš preljubi in preblagi oče, brat, svak in stric, gospod

Anton Strausgiti

trgovec posestnik, predsednik pek. zadruge itd. 930

Zemske ostanke nepozabnega očeta prepeljemo v Maribor, kjer se polože v rodinski grob na pokopališču v Pobrežju.

Pogreb se vrši v četrtek 7. t. m. popoldne ob 4. uri izpred glavnega kolodvora v Mariboru.

Maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Maribor—Boyec, dne 5. maja 1921.

Lidija, Palmira in Oton

otroci.

Edvard Strausgiti,

dež. sod. nadsvet., brat.

Rezi Kenda, roj. Strausgiti

sestra.

Fanica Frank

svakinja.

Vabilo na 49. redni občni zbor
Mariborske eskomptne banke v Mariboru
 ki bo dne 19. julija 1921 ob 10. uri v
 bančnih prostorih, Maribor, Aleksandrova
 cesta šte. 11.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1920 in predložitev letne bilance.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta in podelitev absolutorija.
3. Odobritev bilance za leto 1920 in sklepanje o predlogu upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička.
4. Volitev članov upravnega sveta in nadzorstvenega sveta.
5. Slučajnosti.

Maribor, dne 23. junija 1921.

Upravni svet.

Delnici, ki se žele udeležiti občnega zbora, naj v smislu § 11. družbenih pravil založe svoje delnice s še nezapadlimi kuponi vrad vsaj osem dni pred sestankom zbora pri družbeni blagajni v Mariboru ali pri njenih podružnicah v Murski Soboti ali v Velikovem ali pa pri ekspoziturah v Gornji Radgoni in Rogoski Slatini.

4 milijone kron

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec
 v drugem kolu državne razredne loterije.

Žrebanje

se vrši v prvem razredu
15. in 16. julija 1921.

Cene srečkam v prvem razredu:

cela srečka 48 dinarjev
 polovica . . . 24 dinarjev
 četrtinka . . . 12 dinarjev
 osminka . . . 6 dinarjev

Srečke prodaja:

Zadružna gospodarska banka d. d.
Podružnica Maribor, Koroška c. 1
 I. nadstropje. 931

Naznanilo!

Razprodaja radi izpraznitve raznovrstnih predmetov za ročna dela, predtiskanih in izgotovljenih ročnih del, kakor tudi šolskih in pisarniških potrebščin pri

Viljemini Berl, Solska ulica št. 4

Mala oznanila.

Zgubil se je svežnji ključev na progi Poljskava-Maribor. Odda je proti dobri nagradi v spec. trgovini Schweighofer, Koroška cesta 9, Maribor. 922 2-2

Dijak učiteljskega z dobro izpričevali išče pri boljši rodbini stanovanje za prihodnje leto, kjer bi prevzel posluževanje domače dece. Canj. ponudbe naj se pošljejo na upravl. „Tabora“ pod naslovom „Odljenjak“. 926 2-2

Posestvo se da v najem, eno uro od Maribora, obstoječe iz 11 orolov zemlje in potrebnih gospodarskih poslopij, vse ob okrajni cesti. Naslov v upravi. 895 7-4

Vila s 7 sobami za eno družino, v katero se lahko takoj vseli, se proda. Vpraša se v upravi lista. 887 6-4

Kupim hišico z 2 stanovanji vrt. Ponudbe pod „Lastnik“ na opravi. „Tabora“. 934

Proda se več lesenih zabojev. Marib. tiskarna d. d.

Zakonski par išče za julij in avgust mebl. sobo z dvema posteljama in uporabo kuhinje. Če mogoče v bližini mesta. Po nega parka. Plača dobro. Ziv. nudbe na hotel Union. 933 kovič.

Trgovski sotrudnik, vešč. tudi pisarniških poslov išče primerne nameščenja. Gre. tudi na deželo. Ponudbe na uredništvo „Tabora“ pod „Trgovski sotrudnik“.

Proda se hiša z stavb. prostorom. Pojasnila daje upravl. ništvo. 922 2-1

Dijak išče čas počitnice primerno pisarniško ali inštruktorsko službo.

Kotlarji

Ki so vešč. v izdelovanju kotlov za kuhanje žganja, samostojni delavci, se iščejo pod zelo dobrimi pogoji za stalno namestitev v poletnem in zimskem času. Nastop tekoj v tovarni Ignac Jelenc, Karlovac. 914 5-2

KNJIGOVEZNICA MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
 PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
 OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
 VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
 JOČA DELA.
 IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

OSNOVA

za utemeljenje Industrije drva i papira d. d. u Zagrebu.

Potpisani utemeljujemo dioničko društvo pod nazivom Industrija drva i papira d. d. Središte društva je Zagreb. Društvo se osniva na neodredjeno vrijeme, a baviti će se šumskim poslovima, proizvodnjom, kupovanjem i prodavanjem drva i drvenih proizvoda, te papira i produkata potrebitih za proizvodnju papira. Temeljna glavnica društva ustanovljuje se sa

K 100.000.000.— (sto milijuna kruna)

a dijeli se na 250.000.— komada dionica po K 400.— nominale, koje glase na donosioca. Predhodno se izdaje 162.500 komada dionica po K 400.— nominale tako, te će uplaćena glavnica društva iznositi

K 65.000.000.— (šestdeset i pet milijuna kruna).

Dionice izlažu se javnoj subskripciji uz tečaj od K 400.— (četristo kruna) po komadu, te uz naplatu od K 20.— (dvadeset kruna) po komadu u ime troškova utemeljenja.

Subskripcija počinje danom 5. srpnja 1921, a svršava danom 25. srpnja 1921.

Uplate imaju se vršiti na sljedeći način:

prigodom podpisa	40 %
do konca avgusta 1921	30 %
do konca septembra 1921	30 %

sve u gotovom. Uplate subskribenata, koji ne održe gornje rokove, propadaju u korist pričuvene zaklade društva.

Subskripcija i uplata imaju se obaviti kod Centralne Banke d. d. u Zagrebu, te kod njenih podružnica i ispostava.

Subskribentima pripada pravo na 5 % kamata računajući od posljednjeg roka pojedine uplate pa do 31. decembra 1921, dok im pravo na dividende pripada počam od 1. januara 1922 kao dana, kojim počinje prva poslovna godina društva.

Utemeljitelji pridržavaju si pravo repartitije subskribiranih dionica koja će se baviti najkasnije mjesec dana nakon dovršene subskripcije, te subskribenti nemaju u slučaju neudovoljenja dionica pravo na nikakovu drugu naknadu, osim uplaćenog iznosa. Taj će im biti povraćen 14 dana nakon obavljene repartitije na mjestu preduzete subskripcije.

Konstituirajuća glavna skupština biti će po utemeljiteljima sazvana i održati će se prema ustanovama 154 i 155 trg. zakona.

Utemeljitelji nose odgovornost po § 152 trg. zakona.

U Zagrebu, 1. srpnja 1921.

Bogdan Barbot
 glavni ravnatelj Centralne banke d. d., Zagreb.
Centralna banka d. d., Zagreb.
Laza Dundjerski
 industrijalac i veleposjednik, Novi Sad.

St. Kugli
 knjižara, tiskara i papirnica, Zagreb.
Ljevaonica željeza i tvornica željeza
 Bautzen u Saskoj.
Našičko dioničko društvo za industriju
 i trgovinu drva, Našice.

Franjo barun Ottenfels,
 vlastelin, Božanec.
Amon barun Rukavina,
 vlastelin, Zagreb.
Rudolf Weigang,
 industrijalac, Bautzen u Saskoj.